

Marian Żurowski

"Historia del derecho canónico", I : "El primer milenio", Antonio García y García, Salamanca 1967 : [recenzja]

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 13/1-2, 290-291

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

wana w studium i badaniach prawa kościelnego oraz stosowaniu go w życiu.

Rozdział V dotyczy źródeł prawa kanonicznego, ich pojmowania, badania i stanu wiedzy na ten temat.

Całość dzieła zawiera w sobie wiele ciekawych i oryginalnych myśli, daje świadectwo, że autor korzysta z wielką wnikliwością z bogatych zasobów swej wiedzy, potrafi dokonywać licznych ujęć syntetycznych przy równoczesnym uwzględnianiu wielopłaszczyznowych wpływów, które modyfikowały i modyfikują podstawowe ujęcia prawa kościelnego. Chociaż nie ze wszystkimi tezami i sugestiami autora można się zgodzić, a nawet należałoby podjąć dyskusję, jednak trudno nie wyrazić uznania takiemu śmiałemu przedsięwzięciu. Pobudzi ono bowiem wielu naukowców tej dziedziny wiedzy do głębszej refleksji.

Marian Zurowski

Garcia y Garcia Antonio, Historia del derecho canonico, I El primer milenio, Salamanca 1967 s. 452 in 8° „Calatrava” Libreros

Zasłużony historyk prawa kanonicznego — znany szczególnie ze swych publikacji dotyczących historii prawa kościelnego okresu klasycznego — wydał ostatnio pierwszy tom historii prawa kanonicznego w Hiszpanii. Stanowi on, jak sam autor pisze we wstępie, pierwszą tego rodzaju publikację w języku hiszpańskim. Przy opracowaniu tej pozycji Garcia y Garcia wykorzystał wykłady, jakie miał z historii prawa kanonicznego na Uniwersytecie w Salamance.

Samo założenie napisania podręcznika zacieśniło ramy tej publikacji, nie może więc ona mieć charakteru monograficznego.

Autor stara się wykorzystać najnowszą literaturę, która naświetla problemy przez niego poruszane. Zakres jej jednak jest stosunkowo ograniczony, praktycznie bowiem — z małymi wyjątkami — ogranicza się do publikacji zachodnioeuropejskich, gdyż te są dla niego łatwiej dostępne.

Układ podręcznika jest raczej tradycyjny i to zarówno jeśli chodzi o poszczególne okresy (wiek I—III; IV—VII; VIII—XII), jak i ze względu na omawiane zagadnienia. W każdym z tych okresów podaje historię źródeł kanonicznych, kanoniczne instytucje związane z państwem, następnie odnośne zagadnienia właściwe dla danego czasu dotyczące urzędu i funkcji biskupiej. Mówi też o duchowieństwie, zakonach i laikacie, wreszcie opracowuje z punktu widzenia historycznego prawo małżeńskie, pokutne, karne i majątkowe.

Pomimo skondensowanego materiału — czego domaga się system prawno-podręcznikowy — i charakterystycznej dla prawników oszczędności słowa, autor zachował stosunkowo wielką jasność wyrażania swych myśli tak, że czyta się z przyjemnością, a logiczny układ i liczne podpodziały segregujące materiał ułatwią niewątpliwie studentom przyswajanie sobie omawianego materiału. Choć nie jest to publikacja tego typu do Feine'go, W. Plöchla, czy seria innych z zakresu historii prawa zachodnioeuropejskiego wydawana pod kierunkiem G. Le Bras'a, to jednak niewątpliwie spełni ona cel zamierzony przez autora, więc z uznaniem należy przyjąć i ocenić tę pozycję.

Marian Żurowski

Mario Petroncelli, *Il Concilio Vaticano II e la codificazione del diritto canonico, Lezioni ad uso degli studenti, Napoli 1968, Lbreria Scientifica Editrice s. 341 in 8°*

Mario Petroncelli opublikował podręcznik, który, jak sam mówi w słowie wstępnym, ma być pierwszą jego próbą przedstawienia obowiązującego aktualnie prawa kościelnego: KPK łącznie z uzupełnieniami, jakie wniósł sobór i prawo posoborowe. Nie powstrzymały go od podjęcia tej pracy krytyczne opinie pewnych teologów. To jednak, co u nich uważa za słuszne, mimo niewłaściwego nieraz wyrażenia wypływającego z braku kompetencji czy znajomości techniki prawnej, stara się uwzględnić. Omawia rzeczy najbardziej konieczne i zasadnicze. Opiera się zasadniczo na KPK, dokumentach soborowych i posoborowych. Literatura pomocnicza jest stosunkowo skąpa. Zresztą autor, będąc świadomy charakteru tej publikacji, nie zamierzał dać do ręki wyczerpującego komentarza z pełnym aparatem naukowym. Zależało mu na poruszeniu zasadniczych zagadnień dostosowanych do potrzeb studentów.

W rozdziale wstępnym omawia w krótkich słowach program pontyfikatu Jana XXIII, a następnie podaje szerokie, historyczne wprowadzenia do ostatniego Soboru Watykańskiego II, poczynając od teorii koncyliarnych soboru w Konstancji i Bazylei poprzez historię Soboru Watykańskiego I, przygotowanie i promulgację Kodeksu, wreszcie wstępne przygotowania poczynione przez Piusa XI i XII odnośnie kontynuowania soboru Watykańskiego I. Kończy ten rozdział omówieniem przebiegu Soboru Watykańskiego II i jego dokumentów oraz norm wykonawczych do dokumentów soborowych.

W rozdziale pierwszym porusza problem słuszności istnienia porządku prawnego w Kościele, jego potrzebę i funkcję. Z kolei prze-